

رسالة محمد

نام درس:

نظام تربیتی از منظر قرآن و
روایات

• مدرس:

• خدیجه افشین (پردیس
رسالت زاهدان)

• بهار ۱۳۹۹

مبنای ششم: جذبه حُسن و احسان

دریافت حُسن از طریق حس ← زیبایی
دریافت حُسن از طریق غیر حس ← خوبی

آیه: «لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدِ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ»
← زیبایی

احسان معنای انعام و نیکی می دهد. در رابطه احسان و عدل می توان گفت؛ احسان فراتر از عدل است زیرا عدل دائرمدار حق است لکن احسان، دادن بیش از حق به کسی و یا گرفتن کمتر از حق می باشد.
اولوالالباب کسانی هستند که بدی را با خوبی پاسخ می دهند.

اصل ششم: آراستگی

اصولی که بر مبنای ششم (جذبه حسن و احسان) ناظر هستند، عبارتند از :

۱- اصل آراستگی ناظر به **جذبه حُسن**

۲- اصل **فضل** ناظر به **جذبه احسان**

اصل آراستگی: زیباکردن آنچه بر انسان عرضه می شود تا موجب رغبت وی گردد.

تزیین با آراستگی در ارتباط معنایی و کاربردی می باشد.

معانی تزیین در قرآن :

الف) جنبه **روانی و وهمی** مساله تزیین مطرح است.

ب) مفهوم تزیین **معطوف به واقعیت** می باشد و آیه « اَنَا زَيِّنَا الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ » بر

این معنا دلالت دارد. این معنا موردنظر در اصل آراستگی می باشد.

روش های تربیتی مبتنی بر اصل ششم

۱- روش آراستن ظاهر

۲- روش تزئین کلام

اینک به توضیح هریک پرداخته می شود.

۱- **روش آراستن ظاهر:** مربی برای تاثیرگذاری بیشتر بر متربی در اولین گام باید به آراستگی ظاهر خویش پردازد و از عوامل ظاهری نفرت آور اجتناب نماید.

پیامبر(ص) نیز از همان آغاز بعثت دستور به پاکیزگی دادند و خودشان بر این موضوع تاکید می کردند.

آراستگی ظاهر در متربی نیز حائز اهمیت است زیرا بر صفای باطن انسان تاثیر می گذارد.

نکته (۱): آراستگی ظاهر $\equiv$ صفا و آراستگی باطن

نکته (۲): آراستگی ظاهر به معنای فوق با **اصل تاثیر ظاهر بر باطن** ارتباط و تلاقی دارد.

۲- روش تزیین کلام

کلام، آینه **مفاهیم و معانی** است. بر همین اساس، مربّی نباید در عرصه معانی خویش هر واژه ای را که زودتر از واژه های دیگر به ذهنش رسید، بکار گیرد بلکه باید در پی خلق تعابیر بلند باشد.

حالت نیکوی مربّی که مطابق عمل زیبای اوست، **اسوه** نامیده می شود. **اسوه سازی** در درجه اول و به طور اساسی در **شرایط واقعی اجتماعی** مدنظر می باشد و نه در موقعیت ها و شرایطی که شخص، عمل و شخصیت غیرواقعی خود را در آنها وانمود می سازد.

نکات مطرح در آیه شریفه «ایوب اذ نادى رَبَّهُ اَنِّى **مَسْنِى الضَّرِّ** و انت **ارحَمُ الراحمينَ**» که در باب تزیین کلام آمده است، عبارتند از:

الف) شفا خواستن از خداوند **مَسْنِى الضَّرِّ**

ب) درخواست همراه با مهربانی و لطف که با «**ارحَمُ الراحمينَ**» خداوند را فرا می خواند و بیان ایوب، آمرانه نیست.

نمونه دیگری از « ادب سوال » را می توان در روش حضرت یونس مشاهده کرد. حضرت یونس در نفرین قوم خود شتاب کرد و بعد پشیمان شد و طلب استغفار نمود. آیه شریفه « سُبْحَانَكَ **اَنِی کُنتُ مِنَ الظَّالِمِیْنَ** فاستجبنا له و نجیناهُ مِنَ الْغَمِّ » از زبان حضرت یونس صادر شده است.

ادب کلام حضرت هنگامی نمایان می شود که به ظلم خویش معترف می باشد یعنی قصور و نقصان خویش را می پذیرد و ادعایی بر برتری و توجیه اشتباه خود ندارد.

از حسن توجه شما سپاسگزارم